

2023 -01- 20

2023 -01- 20

Dnr. K.S. 2023/0022

Roslagspartiet

Roslagspartiets motion nr 42 – Läromedelskartläggning.

I Österåkers kommuns skolor går 20% av eleverna ut åk 9 utan fullständiga betyg. Det varierar mellan skolorna från att 30% till att 6% av eleverna går ut utan fullständiga betyg. Detta är allvarligt! Under den gångna mandatperioden har Majoriteten inte lyckats skapa förutsättningar för skolorna att lyckas bättre utan det har blivit sämre. Vi behöver börja göra saker grundligt och skapa en översyn av skolornas grundförutsättningar för att möjliggöra för fler elever att gå ut åk 9 med fullständiga betyg.

I läromedelsutredningen SOU 2021:70 som nu är ute på remiss står det:

"Läromedel har stor betydelse för elevers kunskapsutveckling och för deras språkutveckling. Dessutom kan läromedel och lärarhandledningar stödja lärare i att planera undervisningen."

och

"Det framgår av skollagen att eleverna ska få den ledning och stimulans som krävs för att de ska utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. En bristande tillgång till läromedel försvårar skolornas arbete med att stötta eleverna och skillnader mellan skolor när det gäller läromedel utgör därmed ett allvarligt problem för likvärdigheten."

och

"Tillgången på läromedel på skolor kan emellertid vara låg trots att det finns ett stort utbud på marknaden. Detta beror ofta på de ekonomiska prioriteringar som görs på skolor och på huvudmannanivå."

I SOU 2021:70 har de även tittat på Skolinspektionens läromedelsgranskning. Denna visar att ekonomin kan begränsa tillgången till läromedel.

"Enligt Skolinspektionens kvalitetsgranskning om läromedel från 2021 varierar det hur pass begränsade lärarna beskriver att de är av ekonomi när det gäller inköp av läromedel. På några av skolorna som ingick i granskningen beskrev lärarna att de kunde köpa det de hade behov av inom rimliga gränser. Samtidigt fanns det i granskningen lärare som beskrev att ekonomin satte tydliga kännbara gränser för deras möjligheter att köpa in läromedel"

I Skolinspektionens Kvalitetssäkring och val av läromedel från 2021 tar de upp ett par viktiga saker som att:

- även förlagsproducerade läromedel inte alltid innehåller allt som ska ingå enligt kursplanen,
- fram till 1990 fanns en statlig kontroll på läromedel vilket inte finns idag. Istället har Skolverket satt ramar som ger tydlighet avseende innehållet i kurserna och att det ligger i lärarnas roll, i varje skola,

Handwritten signature

att tillsammans utvärdera alla läromedel som används (böcker, kopierat material, filmer mm) för att säkerställa kvaliteten på läromedlens innehåll som presenteras för eleverna,

- lärarna tyvärr inte alltid erhåller arbetstid från rektorerna att utföra denna uppgift på ett kvalitetssäkert sätt,
- ytterligare ett problem uppstår när skolor anställer obehöriga lärare som inte har samma kompetens att utvärdera läromedel samt att många lärare uttrycker att tiden för utvärdering av läromedel inte finns i tillräcklig utsträckning.

Kunskapsföretaget NE har genomfört en läromedelsundersökning 2022. I undersökningen där 479 svarande av 7 055 tillfrågade skolor (samtliga grund-, sår- och gymnasieskolor) Undersökningsperiod: augusti 2022 kan vi läsa att:

- 50 procent inte har läromedel till samtliga elever. Dessutom uppvisar undersökningen fortsatt stora regionala skillnader,
- enligt Pisaundersökningen är Sverige sämst av alla nordiska länder på att skapa en likvärdig skola. En av förklaringarna till att Sverige hamnat på efterkälken är bristen på uppdaterade, objektiva och tillgängliga läromedel,
- drygt hälften av landets skolor, 63 procent, uppger att bristande ekonomi är det största hindret för att kunna se till att alla elever har tillgång till kompletta och aktuella läromedel i samtliga ämnen.

I den årliga inköpstatistiken som kommer från Läromedia där huvudmännen samlat beställer sina läromedel köpte **Österåkers Kommun 2019 läromedel för 592kr per elev, vilket är lägst i jämförelse med alla våra grannkommuner. Rikssnittet var på 650Kr.** 2020 var summan för Österåkers kommun 721 kr per elev. Rikssnittet var då 773Kr per elev. Skillnaden kan vara så mycket som ca 1500kr per elev beroende på vilken kommun man bor i. Majoriteten tillsköt en engångssumma på 12 mkr under 2022 för läromedel samt digitalisering vilket ska återredovisas 2023. Det är upp till rektorerna att besluta hur summan ska användas.

Sammantaget med statens stora, breda, gedigna utredning, olika partsinlagor och kostnadsstatistik ser vi i Roslagspartiet med oro på hur läromedelsbristen och den bristande kvaliteten som läromedel håller även kan drabba Österåkers kommun. Enligt utredningen skapar det ojämlika förutsättningar och påverkar elever lärande och betyg negativt. Vi ser därmed ett stort behov av att få läromedelssituationen kartlagd i kommunens skolor.

Roslagspartiet motionerar att utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att:

- kartlägga tillgången på läromedel i våra kommunala utbildningsenheter (Rosens verksamheter separat) och redovisa detta:
 - per skola/enhet och
 - läromedel (böcker alt digitala böcker) per elev och ämne för skolan samt,
- kartlägga varje skolas lärares möjligheter att kvalitetsgranska läromedel som används, även kopierat material och filmer mm,
- kartlägga fördelningen mellan obehöriga- respektive behöriga lärare som är anställda på de olika skolorna och i vilka ämnen och
- återredovisa detta i samband med återkopplingen av Majoritetens "läromedelssatsning" som enligt tidigare beslut ska till utbildningsnämnd 2023.

Johan Agge & Anna Maria Tipper

